Cercetări speologice în bazinul Cernei

Nota II

de

Șt. Avram, D. Dancău și E. Șerban *

595.142.3

Autorii prezintă descrierile a 16 peșteri descoperite în carstul din bazinul Cernei în perioada 1963—1964.

Primele rezultate ale studiilor speologice efectuate în carstul din bazinul Cernei în perioada 1961—1962 au fost prezentate într-o notă anterioară (Șt. Avram, D. Dancău și E. Șerban, 1964) în care s-au descris 42 de peșteri neexplorate cu o lungime totală de 2 882 m. Continuînd cercetările, în anii 1963 și 1964 s-au mai studiat încă 16 peșteri noi, numărul total al peșterilor din valea Cernei ridicîndu-se astfel la 76 (58 explorate de noi și 18 semnalate anterior).

Cele 16 peșteri ce vor fi prezentate în nota de față, cu o lungime totală de 730 m, sînt situate în zona cea mai nordică a bazinului Cernei — sectorul valea Cernișoarei — la aproximativ 60 km de Băile Herculane.

Modul de prezentare a rezultatelor este identic cu acela utilizat în prima notă, aliniatele 1—4, avînd următoarea semnificație : 1 — situare și cale de acces, 2 — caracteristici speomorfologice, 3 — datele explorărilor și fauna colectată, 4 — descrierea peșterii.

43. Peștera nr. 52 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peștera este situată în Ciuceava Neagră din valea Cernișoarei, în treimea sudică a versantului estic lîngă locul numit „La Frecuș". La peșteră se ajunge urcînd pe versantul sudic al Ciucevei, pînă la locul numit „La Frecuș". Peștera se găsește aproximativ deasupra Peșterii nr. 14.

* Autorii sînt trecuți în ordine alfabetică.

Altitudine 905 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 165 m.

2. Orientare generală: N — 365 V; deschiderea orientată spre SE (170); lungime 43 m; mărimea deschiderii 6/3 m; înălţime medie 2,5 m; înălţime maximă 5 m.

3. 7. VII. 1964: gasteropode, izopode, araneide, chilopode, coleoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 505).

4. Peştera aproape în întregime luminată, are podeaua acoperită cu calcar dezagregat şi bolovani. Umiditate foarte scăzută. Temperatura înregistrată: în aer 11°C, în sol 10°C.

Fauna a fost colectată în regiunea profundă a culoarului principal şi lateral.

44. Peştera nr. 51 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată în Ciuceava Neagră din valea Cernişoarei, în treimea sudică a versantului său estic, lîngă locul numit „La Frecuş". La peşteră se ajunge urcînd versantul sudic al Ciucevei pînă la locul numit „La Frecuş".

Altitudine 918 m; diferenţa de nivel faţă de Cernişoara 178 m.

2. Orientare generală: N—340 V; deschiderea orientată SE (140); lungime 45 m; mărimea deschiderii 10/3 m; înălţime medie 1,7 m; înălţime maximă 3 m.

3. 7.VII.1964: pseudoscorpioni, araneide, izopode, colembole, coleoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 504).

4. Unicul culoar care constituie peştera se îngustează vizibil în treimea profundă unde se poate pătrunde destul de greu. Bogată în formaţiuni stalagmitice din montmilch, se remarcă în special porţiunea terminală, unde atît pereţii, cît şi planşeul sînt acoperiţi cu formaţiuni. La vizita noastră foarte umedă; în jumătatea terminală numeroase bazine cu apă. Temperaturile înregistrate: în aer 8° C; în apă şi în sol 7,5°C.

Majoritatea faunei a fost colectată din porţiunea mediană.

45. Peştera nr. 53 din bazinul Cernei
(fig. 1)

1. Peştera este situată în Ciuceava Neagră din valea Cernişoarei, în capătul sudic al acesteia, la aproximativ 5 minute distanţă de peşterile nr. 51 şi 52. Altitudine 902 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 162 m.

2. Orientare generală: N—30 E; orientarea deschiderilor, NE (50); lungime 12 m; mărimea deschiderii 2/1,5 m; înălţime medie 1,5 m; înălţime maximă 2 m.

3. 7.VII.1964: fără faună.

4. **Complet luminată şi destul de uscată, peştera nu prezintă condiţii optime pentru existenţa unei faune cavernicole troglobionte.**

46. Peştera nr. 55 din bazinul Cernei
(fig. 1)

1. Peştera este situată în Ciuceava Neagră din valea Cernişoarei, în treimea sudică a versantului vestic. Drumul la peşteră este asemănător celui care duce la Peştera nr. 54.

Altitudine 900 m; diferenţa de nivel faţă de Cernişoara 160 m.

2. Orientare generală N—360 V; orientarea deschiderilor, NV (340) şi S; lungime 16 m; mărimea deschiderilor 3/3 şi 1/0,5 m; înălţime medie 3 m; înălţime maximă 3,5 m.

3. 7. VII. 1964: gasteropode, araneide, himenoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 507).

4. Mică, fără formaţiuni, peştera prezintă numai intrarea dinspre NV accesibilă. Podeaua în cea mai mare parte este acoperită cu frunziş depozitat prin cele două intrări. Temperaturile înregistrate: în aer 11°C, în sol 10°C.

47. Peştera nr. 54 din bazinul Cernei
(fig. 1)

1. Peştera este situată pe versantul vestic al Ciucevei Negre, în treimea sudică. La peşteră se poate ajunge urcînd Ciuceava pe la locul numit „La Frecuş" (versantul estic), de unde se trece peste culmea acesteia.

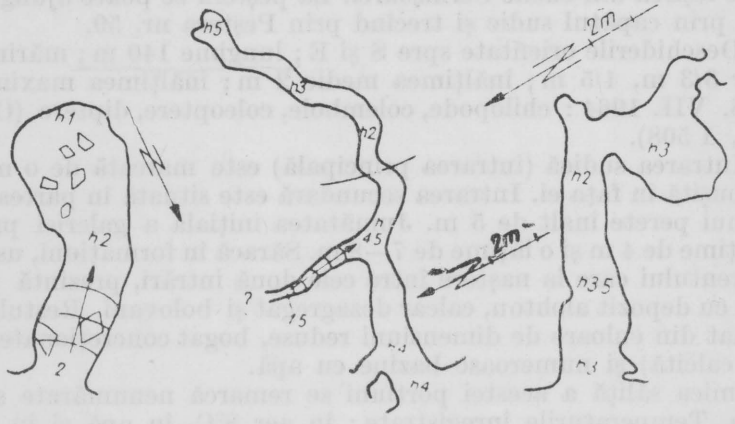

Fig. 1. — Schiţele peşterilor nr. 53, 54, 55 din bazinul Cernei.

Altitudine 878 m. Diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 138 m.

2. Orientare generală V; orientarea deschiderilor NV (310, 380); lungime 22 m; mărimea deschiderilor 2/4 m, 1/1 m; înălţime medie 2 m; înălţime maximă 5 m.

3. 7. VII. 1964: gasteropode, izopode, chilopode, araneide, colembole, diptere (Col. Inst. speologie nr. 1 506).

4. Culoarul principal foarte îngust şi sinuos, prezintă o ramificaţie nordică ascendentă şi îngustă. Dintre cele două intrări, numai cea nordică

este accesibilă, cea vestică deschizîndu-se la limita superioară a unui perete înalt de peste 15 m. Umiditate scăzută. Temperaturi înregistrate : în aer 11°C, în sol 10°C.

48. Peştera nr. 56 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată în colţul sud-vestic al Ciucevei Negre din valea Cernişoarei. La peşteră se poate ajunge mai uşor urcînd pe la locul numit „La Frecuş".

Altitudine 855 m ; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 115 m.

2. Orientarea deschiderilor SV (250), S şi NV (340) ; lungime 44 m ; mărimea deschiderilor 12/2 m, 2/3 m, 2/1,8 m ; înălţime medie 3 m ; înălţime maximă 4 m.

3. 8. VII. 1964 : fără faună.

4. Peştera are aspectul unui tunel care traversează colţul sud-vestic al Ciucevei. Fără formaţiuni, complet luminată, are planşeul acoperit cu calcar dezagregat şi bolovani. Curent puternic în toată peştera. Temperaturile înregistrate : în aer 12°C, în sol 11°C.

49. Peştera nr. 57 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată în Ciuceava Prihodului, la aproximativ 100 m în aval de ieşirea din cheile Cernişoarei. La peşteră se poate ajunge urcînd Ciuceava prin capătul sudic şi trecînd prin Peştera nr. 59.

2. Deschiderile orientate spre S şi E ; lungime 140 m ; mărimea deschiderilor 3/3 m, 4/5 m ; înălţimea medie 2 m ; înălţimea maximă 6 m.

3. 8. VII. 1964 : chilopode, colembole, coleoptere, diptere (Col. Inst. speologie, 1 508).

4. Intrarea sudică (intrarea principală) este marcată de o mare lespede prăbuşită în faţa ei. Intrarea secundară este situată în partea superioară a unui perete înalt de 5 m. Jumătatea iniţială a galeriei principale are o înălţime de 4 m şi o lăţime de 7—8 m. Săracă în formaţiuni, uscată din cauza curentului care ia naştere între cele două intrări, prezintă podeaua acoperită cu depozit alohton, calcar dezagregat şi bolovani. Restul peşterii este format din culoare de dimensiuni reduse, bogat concreţionate (formaţiuni de calcită) şi numeroase bazine cu apă.

În mica săliţă a acestei porţiuni se remarcă nenumărate septe de coroziune. Temperaturile înregistrate : în aer 8°C, în apă şi în sol 7°C.

Fauna a fost colectată în special din a doua jumătate a peşterii.

50. Peştera nr. 58 din bazinul Cernei
(fig. 2)

1. Peştera este situată în Ciuceava Prihodului, pe versantul său estic, deasupra şi la 200 m în aval de Peştera nr. 58. La peşteră se poate ajunge urcînd drumul care duce la Peştera nr. 57 sau urcînd pe versantul vestic al Ciucevei şi trecînd peste creastă.

Altitudine 920 m; diferență de nivel față de Cernișoara 200] m.

2. Orientare generală N—345 V; orientarea deschiderii SE (150); lungime 49 m; mărimea deschiderii 1/0,7 m; înălțime medie 1,8 m; înălțime maximă 2 m.

3. 3. VII. 1964: gasteropode, araneide, himenoptere, diptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 509).

4. Unicul culoar care formează peștera, la vizita noastră, era aproape complet inundat. Bogat în formațiuni stalagmitice, majoritatea constituite din montmilch, se remarcă în special atît planșeul cu numeroase gururi, cît și coloanele prezente pe toată lungimea galeriei. Pereții sînt îmbrăcați cu scurgeri de montmilch aproape pe toată suprafața lor. Temperaturile înregistrate: în aer 9°C, în apă și în sol 8°C.

Fauna a fost colectată din porțiunea inițială și neinundată a peșterii.

51. Peștera nr. 44 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peștera este situată pe versantul estic al Ciucevei Prihodului din valea Cernișoarei, la aproximativ 300 m în aval de ieșirea din cheile Cernișoarei. La peșteră se poate ajunge urcînd capătul sudic al Ciucevei pînă la Peștera nr. 59, prin care se trece după aceea continuîndu-se drumul pe lîngă peretele stîncos.

Altitudine 890 m; diferență de nivel față de Cernișoara 175 m.

2. Orientare generală NS; orientarea deschiderilor S și SE (150); lungime 90 m; mărimea deschiderilor 4/5 m, 2/0,6 m; înălțime medie 3 m; înălțime maximă 6 m.

3. 10. X. 1965: gasteropode, araneide, acarieni, colembole, himenoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 341).

8. VII. 1964: gasteropode, colembole, himenoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 501).

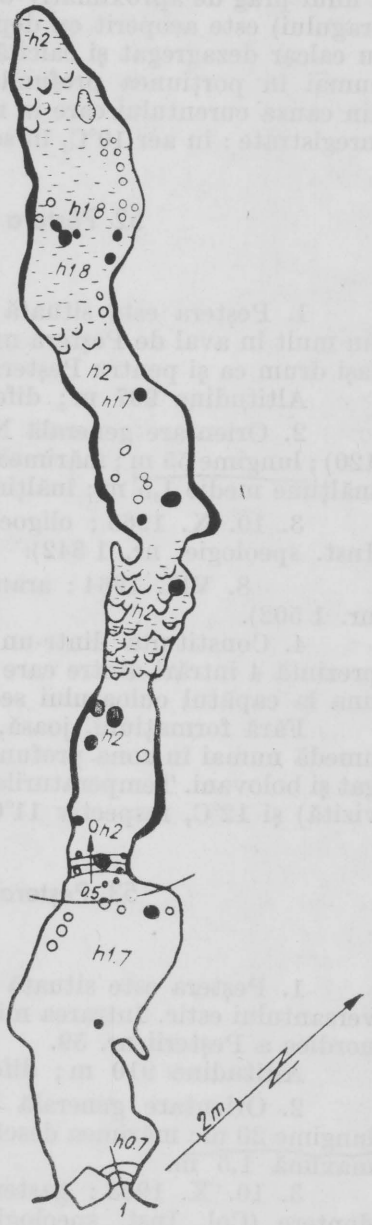

Fig. 2. — Schița Peșterii nr. 58 din bazinul Cernei.

4. Constituită dintr-un mic culoar, în general rectiliniu, peștera prezintă formațiuni numai în regiunea intrării secundare și în zona profundă. Stalactitele din zona intrării secundare sînt constituite din montmilch și ating dimensiuni care depășesc 1,5 m lun-

gime şi 40 cm grosime, multe dintre ele fiind excentrice (anemolite). Zona profundă are formaţiuni de calcită aglomerate în partea superioară a unui prag de aproximativ 3 m înălţime. Planşeul orizontal (cu excepţia pragului) este acoperit cu depozit de origine externă în regiunea intrării, cu calcar dezagregat şi calcită în restul peşterii. Umiditatea este crescută numai în porţiunea profundă; în regiunea iniţială, peştera este uscată din cauza curentului care ia naştere între cele două intrări. Temperaturile înregistrate : în aer 10°C, în sol 9°C.

52. Peştera nr. 45 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată pe versantul estic al Ciucevei Prihodului, nu mult în aval de Peştera nr. 44. La peşteră se poate ajunge urcînd acelaşi drum ca şi pentru Peştera nr. 44.

Altitudine 907 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 192 m.

2. Orientare generală N—350 V; orientarea deschiderilor SE (160, 120); lungime 55 m; mărimea deschiderilor 2/1 m, 2/1,2 m, 3/1 m, 2/0,7 m; înălţime medie 1,5 m; înălţime maximă 2 m.

3. 10. X. 1963 : oligochete, araneide, colembole, lepidoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 342).

8. VII. 1964 : araneide, chilopode, diptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 502).

4. Constituită dintr-un culoar principal şi unul secundar, peştera prezintă 4 intrări dintre care 3 la capătul de SE al culoarului principal şi una la capătul culoarului secundar.

Fără formaţiuni, joasă, complet uscată în primele 2/3 peştera este umedă numai în zona profundă. Planşeul este acoperit cu calcar dezagregat şi bolovani. Temperaturile înregistrate : în aer 10°C, în sol 9°C (la prima vizită) şi 12°C, respectiv 11°C (la a doua).

53. Peştera nr. 46 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată în Ciuceava Prihodului, în capătul sudic al versantului estic. Intrarea mică se află în imediata apropiere a deschiderii nordice a Peşterii nr. 59.

Altitudine 910 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 195 m.

2. Orientare generală N—380 V; deschiderea orientată spre S; lungime 20 m; mărimea deschiderii 1/0,7 m; înălţime medie 1 m; înălţime maximă 1,5 m.

3. 10. X. 1963 : gasteropode, izopode, araneide, colembole, lepidoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 343).

8. VII. 1964 : gasteropode, araneide, chilopode, himenoptere, coleoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 503).

4. Cu toate că peştera este foarte mică, intrarea de dimensiuni reduse, cît şi situarea ei într-o zonă împădurită favorizează existenţa unei umidităţi

crescute. Fără formaţiuni, peştera prezintă podeaua acoperită cu depozit alohton în regiunea intrării, argilă şi crustă calcaroasă în zona mai profundă. Temperaturile înregistrate : în aer şi sol au fost de 12°C şi respectiv 11°C, la ambele vizite.

54. Peştera nr. 59 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată în capătul sudic al versantului estic al Ciucevei Prihodului. La peşteră se poate ajunge urcînd pe Ogaşul Sec pînă la baza peretelui stîncos al Ciucevei, de unde, în aproximativ 5 min, se ajunge la peşteră.

Altitudine 910 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 185 m.

2. Orientare generală N—40 E; orientarea deschiderilor, NE (40) şi S; lungime 45 m; înălţime medie 4 m; înălţime maximă 8 m.

3. 8. VII. 1964 : gasteropode, araneide, lepidoptere, diptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 510).

4. Peştera, cu o structură asemănătoare cu aceea a Peşterii nr. 56 din Ciuceava Neagră, are aspectul unui tunel înalt şi larg, care taie colţul sudic şi dinspre rîu al Ciucevei. Complet luminată şi uscată, prezintă o singură ramificaţie, o scurtă galerie estică, care este mai obscură.Temperaturile înregistrate au fost de 13°C în aer şi 12°C în sol.

55. Peştera nr. 47 din bazinul Cernei
(fig. 3)

1. Peştera este situată în Ciuceava Frasinului, aproape de capătul sudic al versantului estic. La peşteră se poate ajunge urcînd baza Ciucevei în dreptul Peşterii nr. 29, de unde se înaintează spre capătul sudic al Ciucevei.

Altitudine 810 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 95 m.

2. Orientarea deschiderilor : SE (130, 150); lungime 70 m; mărimea deschiderilor 1,5/0,6 m, 1/0,5 m; înălţime medie 4 m; înălţime maximă 7 m.

3. 9.X.1963 : izopode, araneide, diplopode, chilopode, coleoptere, lepidoptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 344).

4. Peştera este formată dintr-un culoar înalt, sinuos, cu o orientare aproximativă NS, în care se deschid cele 3 culoare ale intrărilor. Dintre cele 3 intrări, numai cea sudică este accesibilă, cea mediană deschizîndu-se la o înălţime de 7 m, iar cea nordică la 5 m de podeaua peşterii. Podeaua, uşor descendentă, cu multe denivelări, este acoperită cu bolovani şi crustă.

Umiditatea foarte scăzută din cauza intrărilor între care se formează un permanent schimb de aer. Temperaturile înregistrate : în aer şi sol 9°C.

56. Peştera nr. 49 din bazinul Cernei
(fig. 4)

1. Peştera este situată în Ciuceava Frasinului, în treimea sudică a versantului estic. Pentru a ajunge la peşteră se urmăreşte acelaşi drum ca şi pentru Peştera nr. 48.

Altitudine 880 m?; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 165 m?.

3. 8. X. 1963 : gasteropode, izopode, pseudoscorpioni, acarieni, diplopode, chilopode, diplure, thisanure, diptere.

4. Peştera este săracă în formaţiuni şi cu o înălţime redusă (sub 1 m). Planşeul calcaros prezintă numeroase gururi. În regiunea profundă, umiditatea crescută. Temperaturile înregistrate : în aer şi în sol 13°C şi respectiv 12°C.

57. Peştera nr. 48 din bazinul Cernei

(fig. 4)

1. Peştera este situată în Ciuceava Frasinului, în capătul sudic al versantului său estic. La peşteră se poate ajunge urcînd Ciuceava în dreptul Peşterii nr. 29, de unde se continuă drumul pînă în capătul sudic. Altitudine 880 m; diferenţă de nivel faţă de Cernişoara 165 m.

2. Orientare generală N—80 E; deschiderea orientată spre E (80); lungime 20 m; mărimea deschiderii 5/5 m; înălţime medie 10 m; înălţime maximă 15 m.

3. 9. X. 1963 : fără faună.

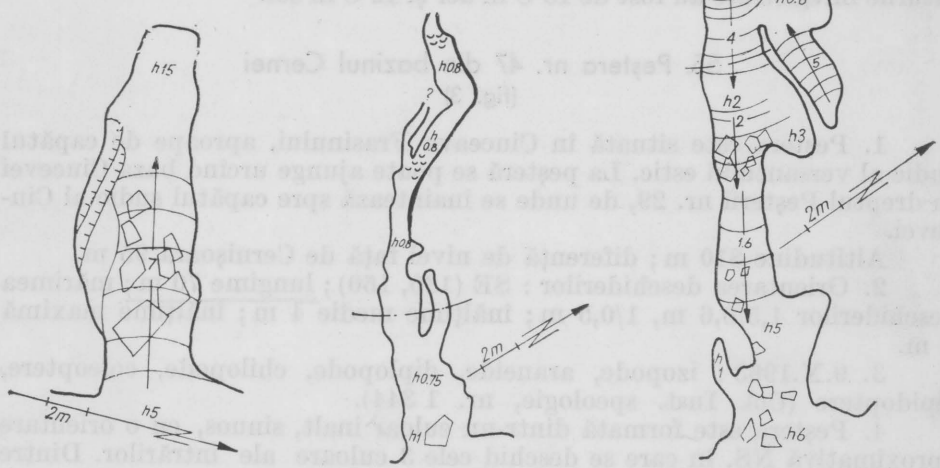

Fig. 4. — Schiţele peşterilor nr. 48, 49 şi 50 din bazinul Cernei.

4. Aglomerarea de bolovani din regiunea iniţială creează o denivelare de aproximativ 7 m între regiunea profundă şi intrare. Complet luminată şi cu o umiditate scăzută, peştera nu prezintă condiţii favorabile populării cu faună troglobiontă.

58. Peştera nr. 50 din bazinul Cernei

(fig. 4)

1. Peştera este situată pe versantul estic al Ciucevei Chicerii din valea Cernişoarei, deasupra Peşterii nr. 13.

Altitudine 869 m; diferență de nivel față de confluența izvoarelor Cernei cu Cernișoara 194 m.

2. Orientare generală N—340 V; orientarea deschiderii SE (140); lungime 35 m; mărimea deschiderii 6/6 m; înălțime medie 2 m; înălțime maximă 6 m.

3. 8.X.1963 : izopode, pseudoscorpioni, araneide, diplopode, chilopode, colembole, coleoptere, lepidoptere, diptere (Col. Inst. speologie, nr. 1 346).

4. Constituită dintr-un mic culoar ascendent care pe latura nordică prezintă o mică ramificație, peștera este în prima jumătate complet luminată. Galeria, cu o secțiune în general circulară, nu prezintă formațiuni. Podeaua acoperită cu bolovani. Umiditatea ceva mai crescută numai în porțiunea terminală. Temperaturile înregistrate în aer, apă și în sol au fost de 13°C, 10°C și 11°C.

Fauna a fost colectată din jumătatea terminală a peșterii.

Recherches spéologiques dans le bassin de la Cerna

Note II

Résumé

Les auteurs présentent les résultats des explorations spéologiques entreprises dans la région karstique de la Cerna (Olténie) en 1963 et 1964.

On donne les descriptions de 16 nouvelles grottes — ayant une longueur totale de 730 m — qu'on a trouvées dans le secteur Valea Cernișoarei, 60 km Nord de Băile Herculane. Le nombre des grottes connues dans la vallée de la Cerna s'élève ainsi à 76, desquelles 58 découvertes par les auteurs durant les années 1961—1964.

Explication des figures

Fig. 1. — Schémas des Grottes n° 53, 54, 55 du bassin de la Cerna.
Fig. 2. — Schéma de la Grotte n° 58 du bassin de la Cerna.
Fig. 3. — Schémas des Grottes n°44, 45, 46, 47, 51, 52, 56, 57, 59 du bassin de la Cerna.
Fig. 4. — Schémas des Grottes n° 48, 49 et 50 du bassin de la Cerna.

Bibliografie

1964 Avram Șt., Dancău D. și Șerban E., *Cercetări speologice în bazinul Cernei.* Nota I, Lucr. Inst. speol. „Emil Racoviță", **III**, 131—200.

1929 Jeannel R. et Racovitza E. G., *Enumération des Grottes visitées, 1918—1927 (7-e série)*, Biospeologica, Paris, **LIV**, 293—608.

1965 Orghidan Tr. și colab., *Harta regiunilor carstice din România*, Lucr. Inst. speol. „Emil Racoviță", **IV**, 75—104.

Institutul de speologie „Emil Racoviță" București

Primit în redacție la 15 aprilie 1965